

Asia: VN/1364/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen kilpailukyky ja kansantalouden kasvu ovat riippuvaisia yritysten uuden liiketoiminnan luomisesta ja uusien teknologioiden kehittämisestä globaalien haasteiden kuten ilmastonmuutoksen ja terveydenhuollon ongelmien ratkaisemiseksi.

Kemianteollisuus on Suomen tärkeimpiä ventialoja ja tutkimusintensiivisenä alana sen yrityksillä on ratkaiseva rooli vihreässä siirtymässä ja terveydenhuollon kuten lääkekehityksen, rokotteiden ja diagnostiikan kehittämisessä.

Suomi on ollut maailman kärkimaita innovaatioissa ja TKI -panostuksissa Viime vuosina Suomen asema on kuitenkin heikentynyt ja olemme pudonneet OECD -tilastoissa kärkikaartista. Suomalainen innovaatiopolitiikka on ollut poukkoilevaa ja julkiset TKI - panostukset ovat olleet laskusuunnassa.

Suomessa vallitsee kuitenkin tällä hetkellä parlamentaarinen yksimielisyys siitä, että TKI -toimintaan tulisi panostaa enenevässä määrin ja Sanna Marinin hallitus onkin asettanut tavoitteekseen TKI -panostusten kasvattamisen 4% BKT:sta vuoteen 2030 mennessä.

Hallituksen asettama Parlamentaarinen TKI -työryhmä tehtävänä on ollut selvittää miten suomalaisesta innovaatiopolitiikasta saadaan pitkäjänteistä ja ennakoivaa ja tuo 4% tavoite saavutetaan. Julkisen sektorin panostus yksityisen TKI-rahoituksen vivuttamisessa on tässä tärkeässä roolissa.

TKI -panostuksista 1/3 tulee julkiselta sektorilta ja 2/3 yrityksistä, tämän mukaan 4 % tavoitteen saavuttamiseksi tulisi julkisten panostusten kasvaa n. 200 M€ vuodessa. Jotta tuo tavoite saavutetaan ja pitkäjänteinen panostus innovaatiotoimintaan turvataan, hallitus on esittänyt nyt lausuttavana olevan rahoituslain. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtion tutkimus -ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024-2030.

Kemianteollisuus ry kannattaa TKI -rahoituslakia tärkeänä keinona pitkäjänteisen innovaatiopolitiikan takaamiseksi. Laki luo puitteet sitouttaa TKI -rahoituksen ennustettavaan kasvattamiseen. Koska valtion rahoituksen kasvattaminen on laissa sidottu yksityisen rahoituksen kasvuun, on elinkeinoelämän oltava tiiviisti mukana keskustelussa yhtenä keskeisenä sidosryhmänä.

Lakiesityksessä ei oteta kantaa siihen, miten kasvavat menot rahoitetaan. Kemianteollisuus ry pitää tärkeänä, että julkisia panostuksia ei rahoiteta lisäämällä valtion velkataakka. Rahoituksen lähteenä tulisi pääasiallisesti hyödyntää valtion omaisuuden hallittua myymistä.

Pelkästään rahoituksen lisääminen ei paranna suomalaista TKI -toimintaympäristöä, vaan tämän lisäksi tulee uudistaa innovaatiotoiminnan koordinoitua ja johtamista. Nykyisenlainen Tutkimus- ja innovaationeuvosto tulisi korvata Valtioneuvoston kanslian alaisella Kasvuneuvostolla, jota johtaisi pysyväluonteinen valtiosihteeri ja jossa elinkeinoelämä olisi hyvin edustettuna. Kasvuneuvoston tehtävänä olisi pitkäjänteisen ja kokonaisvaltaisen innovaatiopolitiikan johtaminen Suomessa.

On tärkeää, että ehdotettu kahdeksanvuotinen suunnitelma ei ole liian yksityiskohtainen, jotta tarvittaessa on mahdollista tehdä uudelleensuuntauksia ja kohdennuksia tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. On myös tärkeää, että esityksessä mainittuja mahdollisia vähennyksiä ei toimeenpanna vuosien 2024–2030 välillä lainkaan.

Sami Nikander
Kemianteollisuus ry